

اطلاع رسانی: موانع مشارکت دانش آموزان معلول جسمی - حرکتی در فعالیت های ورزشی

پدیدآورده (ها) : حسین پور، اسکندر؛ ولی زاده، حبیب
تربیت بدنی :: رشد آموزش تربیت بدنی :: پاییز 1393 ، دوره پانزدهم - شماره 52
از 60 تا 61
آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1033956>

دانلود شده توسط : عمومی user2314
تاریخ دانلود : 18/04/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

مقدمه

و مشارکت‌ها موجب ارتقای درک پذیرش اجتماعی آن‌ها می‌شود (وینیچ^۴ و شورت^۵، ۲۰۰۱). عوامل بازدارنده، محدودیت‌ها یا موانعی هستند که احتمالاً موجب کاهش میزان مشارکت و یا اصولاً عدم مشارکت افراد در فعالیت‌های مشخص می‌شوند. در کشور ما، دانش‌آموزان معلول جسمی - حرکتی به دلیل وجود عوامل بازدارنده مختلف در استفاده از امکانات ورزشی مدارس با مشکل جدی و عدم تحرک مواجه‌اند. بنابراین باید با تدابیر و مطالعات علمی، تحقیقات، اقدامات لازم و ایجاد تجهیزات مناسب در مدارس، زمینه و شرایط حضور افراد معلول را در جامعه به نحوی فراهم آورد که آنان بتوانند بدون نیاز به کمک دیگران و به‌طور مستقل به فعالیت‌های ورزشی بپردازند. در این تحقیق سعی شده است موانع و عوامل بازدارنده دانش‌آموزان معلول جسمی - حرکتی در ساعات درس تربیت بدنی و ورزش مدارس از دیدگاه خود معلولان مورد بررسی قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: موانع مشارکت دانش‌آموزان معلول، معلول جسمی - حرکتی، فعالیت‌های ورزشی

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد که بالغ بر ۸۴ درصد دانش‌آموزان معلول علاقه‌مند به فعالیت‌های ورزشی هستند اما از این میان تنها ۳۰ درصد در مدارس ورزش می‌کنند. نتایج یافته‌های استنباطی نشان داد که موانع بر عدم گرایش و مشارکت آن‌ها انجام فعالیت‌های ورزشی تأثیرگذار است. به عبارتی دیگر این موانع باعث شد تا دانش‌آموزان معلول نسبت به دانش‌آموزان سالم حضور کمتری در فعالیت‌های ورزشی داشته باشند.

معلولیت در جوامع بشری قدمتی به تاریخ پیدایش بشر دارد. غالباً فرد معلول را ناتوان می‌شمرند، حال آنکه معلولیت فرد، لزوماً او را ناتوان نمی‌کند (خالقی بابایی، ۱۳۹۰). میزان شیوع معلولیت در جهان انکارناپذیر است؛ بنابر آمار سازمان بهداشت جهانی ده درصد جمعیت جهان را معلولین جسمی - حرکتی تشکیل می‌دهند (اطیابی، ۱۳۸۵). فعالیت جسمانی از ضروری‌ترین نیازهای معلولین محسوب می‌شود، و امروزه نقش تعیین‌کننده‌ای به خود گرفته و از منظر یک وسیله تفریحی و درمانی و روانی مدنظر است (هدایتی، ۱۳۸۵). فلسفه اصلی ورزش توجه به این است که برای انسان خلق شده است» (جوادی‌پور، ۱۳۹۲). نیاز به ورزش و تأثیر سلامتی آن در افراد معلول بسیار بیشتر از افراد سالم احساس می‌شود (فیل کلبین، ۲۰۰۳). لودویگ گوتمن^۱ ورزش را برای تحرک بدن و پیشگیری از کسالت معلولان پیشنهاد کرد. او عقیده داشت که ورزش نه تنها موجب نشاط و شادابی معلولان می‌شود بلکه اساسی‌ترین نقش را در بهبود این افراد دارد (پور سلطانی، ۱۳۸۸). تأسیسات ورزش مدارس، نقش مؤثری در توان بخشی، زندگی روزمره معلولین ایفا می‌کنند. فرد معلول نیازمند است که در مدرسه، بدن خود را به حرکت درآورده و به نرمش بپردازد، حرکات بدنی مفیدی انجام دهد و از این راه تجدید قوا نماید و در عین حال بر روحیه خود بیفزاید. جیانگ کو^۲ (۱۹۹۳) و لنیدستورن^۳ (۱۹۹۴) بیان داشته‌اند هنگامی که حق انتخاب به جوانان معلول داده می‌شود آن‌ها می‌خواهند در ورزش مدرسه و کمیته‌های مربوطه شرکت کنند زیرا این گونه فعالیت‌ها

موانع مشارکت دانش‌آموزان معلول جسمی - حرکتی در فعالیت‌های ورزشی

اسکندر حسین پور، حبیب ولی زاده

فعالیت جسمانی از ضروری ترین نیازهای معلولین محسوب می شود، و امروزه نقش تعیین کننده‌ای به خود گرفته و از منظر یک وسیله تفریحی و درمانی و روانی مدنظر است

پی‌نوشت‌ها

1. Guttman
2. Giango
3. Lindstorm
4. Winnck.J. p short. F.x
5. Short, F.x

منابع

۱. خالقی بابایی، صفرا، صفاتیان، علی محمد، همتی نژاد، مهرعلی (۹۰)، مقایسه کیفیت زندگی جانبازان و معلولین فعال و غیرفعال، مجموعه مقالات همایش تفریحات ورزشی، آذرماه ۹۰، صص ۸۴-۸۳.
۲. پور سلطانی، حسین (۱۳۸۲) رابطه بین فعالیت‌های ورزشی و سلامت روانی جانبازان و معلولین قطع عضو، رساله دکتری، دانشکده تربیت بدنی دانشگاه تربیت معلم ۸۶.
۳. جوادی پور، محمد، سمیع‌نیا، مونا (۱۳۹۲) ورزش همگانی ایران و تدوین چشم‌انداز، استراتژی و برنامه آینده، نشریه پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، شماره ۴، بهار ۹۲، صص ۲-۲۱.
4. Phil klebin. (2003) healthy living: benefits of physical activity. push in on newsletter vol21(1) winter (2003).

ورزش آن‌ها، که فاکتور حیاتی و مورد نیاز این قشر است، فراهم نشده است. معلولین باید بتوانند در فضای مدارس و ساعات درس تربیت بدنی به انجام حرکات ورزشی بپردازند. شکی نیست که باید به‌خاطر استفاده این قشر تغییراتی را در ساخت اماکن ورزشی و وسایل مورد استفاده ایجاد کنیم. هر چند این کار ممکن است هزینه زیادی داشته باشد؛ ولی این وظیفه هر جامعه‌ای است که این خواسته را به هر قیمتی پاسخ گوید و معلولین را به اجتماع و به شرکت در فعالیت‌های ورزشی ترغیب و جذب نماید. مسئولان ورزش آموزش و پرورش به عنوان متولی ورزش مدارس باید، با یک برنامه‌ریزی منسجم و اصولی، سعی در فراهم کردن زمینه شرکت معلولان در ورزش نمایند. نظارت کافی باید از طرف ادارات صورت گیرد تا معلولان و ورزش آن‌ها مورد بی‌توجهی قرار نگیرد. جامعه، خانواده و رسانه‌ها باید با اطلاع‌رسانی و برخورد درست و منطقی، زمینه رشد و حضور معلولان در جامعه و فعالیت‌های ورزشی را فراهم کنند. امید است که با رفع موانع، معلولیت مانعی بر سر راه پرداختن به فعالیت‌های ورزشی معلولان نباشد و آن‌ها همچون افراد سالم به فعالیت‌های ورزشی بپردازند.

توصیه‌ها

۱. توجه خاص آموزش و پرورش و سرمایه‌گذاری در زمینه توسعه اماکن ورزشی مورد استفاده معلولان به‌ویژه در مدارس؛
۲. فرهنگ‌سازی از طرف رسانه‌های گروهی و آموزش و پرورش به منظور تغییر نگرش موجود نسبت به ورزش معلولان؛
۳. بالا بردن سطح آگاهی جامعه و معلولان نسبت به تأثیرات ورزش بر روح و روان فرد معلول؛
۴. برگزاری مسابقات ویژه معلولین و المپیادهای ورزشی سالانه همانند دیگر دانش آموزان؛
۵. ایجاد کانون‌های ورزش معلولان همانند کانون‌های تشکیل شده برای سایر دانش آموزان برای پر کردن اوقات فراغت؛
۶. برگزاری دوره‌های ضمن خدمت برای مربیان ورزش برای کمک به ورزش معلولان؛
۷. تشکیل انجمن ورزش معلولان جسمی - حرکتی در سطح انجمن رشته‌های ورزشی مدارس؛

۱. موانع ساختاری (امکانات و تجهیزات) - در دسترس نبودن فضا و سالن مناسب برای معلولین، عدم سرمایه‌گذاری در توسعه اماکن ورزشی برای معلولان، کمبود وسایل ورزشی مخصوص معلولین مانع حضور معلولین در فعالیت‌های ورزشی در مدارس می‌شود.

۲. مدیریت و برنامه‌ریزی - عدم حمایت و توجه مدیران و دست‌اندرکاران آموزش و پرورش و نبود متولی خاص در این زمینه، برگزار نشدن مسابقه همانند سایر دانش آموزان و عدم توجه به آموزش، برای این‌گونه افراد در مدارس، بی‌اطلاع بودن معلمین ورزش از نحوه آموزش و عدم ارتباط با این افراد در زنگ ورزش از مؤلفه‌های محدودکننده در این زمینه می‌باشند.

۳. بعد فرهنگی - حمایت نکردن جامعه از ورزش معلولین، نبود فرهنگ مناسب در ارتباط با ورزش معلولین، توجه به سالم محوری در ورزش، نگاه خاص و ترحم‌گونه به معلول، عدم اعتقاد به توانایی معلولان، نگاه منفی به ورزش معلولان، همراهی نکردن دوستان، جامعه و خانواده در تشویق معلولین به ورزش و... از مهم‌ترین عوامل در زمینه گرایش نداشتن معلولین جسمی - حرکتی به ورزش خصوصاً در مدارس می‌باشند.

۴. بعد عوامل فردی - نداشتن انگیزه لازم، فقدان مهارت، خجالتی بودن و نداشتن اعتماد به نفس، تنبلی و بی‌حوصلگی، ترس از آسیب و پرداختن به تکالیف مدرسه برای نشان دادن خود در زمینه علمی بین همکلاسان برای جبران کمبود حقارت ناشی از معلولیت، از مهم‌ترین عوامل در این زمینه‌اند.

با توجه به اهمیت روزافزون فعالیت‌های ورزشی معلولان به منظور حفظ سلامتی این قشر، فراهم کردن زمینه‌های لازم برای رفع موانع ورزشی و افزایش سطح مشارکت دانش آموزان معلول در ورزش، از جمله اموری است که باید مورد توجه مسئولین ورزش آموزش و پرورش و نیز مسئولان ورزش کشور قرار گیرد. در این راستا ضرورت دارد شرایطی فراهم شود که معلول قادر باشد بدون کمک گرفتن از دیگران در جامعه زندگی کند، و از امکانات و مکان‌های ورزشی بهره‌مند شود. متأسفانه با آنکه در حال حاضر معلولین در جامعه ما تعداد قابل توجه و رو به رشدی دارند، امکانات و تسهیلات کافی برای زندگی، رفت‌وآمد و تفریح و